

CENTURZYJA (47) *sb f*

centurzyja (40), **centorzyja** (5), **centuryja** (1), **centaurea** (1); centurzyja *Murm, Mymer*¹, *Mącz Calep* (4); centaurea *RejWiz*; centurzyja: centorzyja: centuryja *SienLek* (6 : 5 : -), *FalZioł* (27 : - : 1).

e jasne, a pochylone; tekst nie oznacza ó.

sg *N* centurzyja (19), centaurea (1). \diamond *G* centurzyj(e)j (25), centuryj(e) (1); -(e)j: -(e) *FalZioł* (15 : 1). \diamond *A* centorzyją (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

*bot. Erytraea Centaurium Pers. (Rost); roślina, z rodziny goryczkowatych, używana w lecznictwie; tysiącznik; centaurea Murm, Mymer*¹, *Mącz, Calep, Cn; centaureon Mącz, Cn; lepton Calep, Cn; centuria, libadium Mącz; libadion, limnesium Calep; centauris, centaurium, chironia, chironium, exacon, fel terrae, triorches Cn* (47) : *Murm* 113; *Mymer*¹ 17v; Centaurea. Czenturzyja. *FalZioł* [+3]; Czenturzyja iest ziele ktore iest godne policzenia między inżymi wybornemi lekarftwy *FalZioł* I 24d; y też łok Czenturzyey z wodką rożaną iest dobry na oczy *FalZioł* I 25a; Wezmisz [...] kwiatkow czenturzyey *FalZioł* I 48a; á kniemu przyłoż kwiatkow iego y ktemu korzenia czenturzyey *FalZioł* I 61a; Vwarzywŷy w proŷthey wodzie/ rumien/ flaz/ ŷaławiją/ Centurije/ fig z kielko/ iałowczu zpoł garŷci/ piołynku trochę przyczyniwŷy *FalZioł* V 77, I 1b, 9a, 15a, 24c [2 r.], d (25); Centaurea vel Centaureon herba Centurzya. Vulgus et officinae Centuria vocant. *Mącz* 47b; á zmieŷawŷy ią z łokiem Centorzyey/ máż mieŷtce chore. Sáme też Centorzyą wwinie wárzyć z oliwą/ á ná chore mieŷtce przykádác. *SienLek* 62; máią wpićiu wźiác drágme prochu z Centurzyey *SienLek* 141; Centurzya/ Centauriu^m, minus, Taufent guldin. *SienLek* 214, 41, 51, 85v, 94v, 104, Xv [2 r.]; Bugłóŷá/ Centaurea/ więc Celidonia/ Ano chociam nie doktor/ poznałbych tho y ią. *RejWiz* 61; Lepton – Centurzya, ruthenis, narecznik. *Calep* 592b, 179b, 598a, 605a.

Zestawienia: »centurzyja mniejsza« = *centurium alterum seu minus Cn* (2): Wezmi Czenturzyey mnieyŷey/ włoŷkiego kopru *FalZioł* V 85v, I 24d.

»centurzyja więczsza« [*centurzyja wielka Cn*] – *Centaurea Centaurium L. (Rost)* (3): Też wwarzenie Czenturzyey więczŷzey albo mnieyŷzey z ielenim ięzikiem y też z rożynkami y z lakriciją *FalZioł* I 24d, 24c [2 r.].

Synonim: narecznik.